

Nr. 272/1042, IV metai. Di e p h o l z, 1948 m. gruodžio mėn. 6 d.

Berlyniečiai pasisakė už laisvę ir demokratiją

Vakar Berlyne vyko rinkimai į miesto tarybą. Sovietams uždraudus šių rinkimuose dalyvauti savo sektoriaus gyventojams, miesto tarybą terino tik britų, amerikiečių ir prancūzų sektorių gyventojai. Nors galutiniai rinkimų rezultatai, numatoma, tik bus paskelbti šiandien rytinėmis valandomis, tačiau jau vakar vakare radijas pranešė, kad rinkimuose dalyvavo 88% visų turinčių teisę balsuoti, o viename kvartale dalyvavo net 99%. Iš viso turėjo teisę balsuoti 1.700.000 gyventojų. Buvo balsuojama 1.500 rinkiminių būstinių. 19 val. buvo uždarytos rinkiminės urnos ir pradėtas balsų skaičiavimas. Kiekvienam vakarų sektoriaus gyventojui buvo duotos teisės sekti balsų skaičiavimą. Nekomunistinių partijų lyderiai pasibaišusių rinkimų proga pareiškė, kad vakariečių Berlynas pasisakė už tikrąją laisvę ir demokratiją. Buvo renkama 90 naujų miesto tarybos narių. Sovietų sektoriui tenka 40 tarybos narių, tačiau, sovietams neleidus rinkimų, šis skaičius palieka 1946 metų išrinktu sąstatu. Šiame skaičiuje yra ir 12 SED/komunistų/partijos narių, kurie, manoma, tolimesniame miesto tarybos darbe nedalyvaus. Rinkimus prižiūrėjo specialiai vakariečių komisija ir iš Anglijos atvykę šeši parlamento nariai, kurie pareiškė, kad rinkimai buvo laisvi ir demokratiški. Vietomis prieita prie mažų incidentų, tačiau bendrai pranešama, kad didelių trukdymų iš komunistų pusės nebuvo konstatuota. Amerikiečių sektoriuje suimta apie 40 asmenų, britų – 13 ir prancūzų – 17, daugiausia SED partijos narių, norėjusių įvairiai trukdyti rinkimuose dalyvauti. Vakariečių policija praneša, kad Neukölne SED partijos nariai bandė įdėti į urnas padegamosios medžiagos, tačiau laiku apsišaukė ir išpėta kitos rinkiminės būstinės. Prancūzų sektoriuje sovietų komunistai bandė išgauti įvairių žinių apie balsavimą. Kitur buvo pastebėta, kad SED partijos nariai buvo susižymėję kai kurių balsuotojų pavardes. Vakariečių vokiečių policijai pavyko tuos asmenis areštuoti ir iš jų sargius atimti. Kai kur komunistai bandė antirinkiminę propagandą mėtydami lapelius. Per visą dieną mieste buvo paleisti trys šūviai, kurie iš sovietų sargybinių rankos buvo paleisti į asmenį, bandžiusį nuimti sovietinę vėliavą nuo Brandenburgo vartų.

Ryšium su sovietų pripažinimu naujojo Berlyno magistrato, vakariečių atstovai Paryžiuje įteikė bendrą notą JTO Saugumo Tarybai. Notoje vakariečiai nurodo, kad sovietų parama ir pripažinimas naujojo Berlyno magistrato rodo aiškų Berlyno padalinimą de facto. Šitokia padėtis ignoruoja Saugumo Tarybos pirmininko pastangas atnaujinti pasitarimus Berlyno valios reikalu. Vakariečiai suskaičiuoja 51 atsitikimą, kuriuo sovietai nuo 1946 metų birželio mėnesio siekė vakariečių išstūmimo iš Berlyno, bandant išplėsti sovietinį dominavimą. Šie rinkimai vakariečių Berlyne vyksta pagal keturių gubernatorių nustatytą Berlyno tvarką. Jei sovietai atšauks savo įgaliojimus naujajam miesto magistratui ir leis pravesti laisvus ir demokratinius rinkimus savo sektoriuje (vakariečiai notoje pareiškia), tai tada dar gali būti bendra kalba.

Kitos naujausios žinios:

= Šią savaitę politinėje komisijoje bus tęsiami Palestinos klausimai. Po ilgų diskusijų galutinai priimtas britų projektas. Dabar belieka patvirtinti tarpinankavimo komisiją. Pagrindinė komisija svarstė klausimą dėl JTO pilnaties konferencijos dienotvarkės. Britų atstovas siūlė konferencijos darbus tęsti, kol pasibaigs dienotvarkė, kiti gi tuo tarpu siūlo dirbti ligi gruodžio mėn. 11 Paryžiuje, o likusius dar neišspręstus dalykus perkelti į konferenciją New Yorke, kur ji prasidėtų/būtų tęsiama sausio pabaigoje arba vasario mėnesio pradžioje.

= Amerikos pagalbos plano administratorius Hoffman atvyko į vakarų Vokietiją pasitarti dėl demontuojamųjų įmonių.

= Iš Pragos pranešama, kad vakar Čekoslovakijos min. pirmininkas, užsienio reik. ministeris ir finansų ministeris pakviesti Maskvon. Užs. reikalų ministerijos kalbėtojas spaudos atstovams aiškino, kad ši kelionė liečia pasitarimus ūkio reikalais.

= Birmos ministeris pirmininkas išpėjo savo tautai, kad Birmai gresia

Koncertavo "Aušrinė"

Pereinamųjų Grohno ir Tirlitz stovyklų kapeliono kun. V. Šarkos kviečiamas mūsų "Aušrinės" choras vakar buvo išvykęs gastroliai. Grohno stovykloje "Aušrinė" giedėjo per R. katalikų pamaldas, kurios buvo transliuojamos per Bremeno radiją. Pamaldas laikė kap. kun. V. Šarka, "Aušrinę" dirigavo Mykolas Liuberskis, o akompanavo Kauno teatro operos dirigentas Vytautas Marijošius. Bažnyčioje tikintieji gausiai dalyvavo.

Popiet Tirlitz stovykloje, už 15 km. nuo Grohno / į JAV išvykstantiems tremtiniams "Aušrinė" davė pasaulietinės programos koncertą. Solo dainavo A. Čaplinskas. Vyrų kvartetas, vyrų choras ir mišrusis choras sudainavo keletą liolika dainų iš savo repertuaro. Ir čia, diriguojant Mykolui Liuberskiui, akompanavo Vytautas Marijošius. Po koncerto, kuris praėjo dideliu pasisekimu, emigrantų vardu prof. Stp. Kolupaila sveikino "Aušrinę" ir jos dirigentą, dėkodamas už gražią lietuvišką dainą. "Aušrinė", atsidėkodama už rūpestį, ruošiant koncertą, kun. V. Šarkai ir Vyt. Marijošiui, už talkininkavimą, atsiminimui įteikė su atitinkamais įrašais po Seedorfo albumą, kuriame yra gausu nuotraukų iš choro darbų.

"Aušrinės" choro giesmės plačiai nuaidėjo po pasaulį. Ta proga pamaldas laikęs kun. V. Šarka, savo gražiu stipriu bosu meniškai papildęs gražias "Aušrinės" giesmes, po evangelijos specialiai paminėjo, kad šios pamaldos aukojamos už Lietuvą. Atsitiktinai išgirdę "Aušrinės" giesmes per radiją, du buv. "Aušrinės" choristai, šiuo metu gyvenantieji Verdone, tuoj sėdo į traukinį ir atvyko į Tirlitz stovyklą pasiklausyti koncerto, jam savo draugų. Diepholzo stovykloje, Stovyklos Vadovui parūpinus stovyklos elektrossrovę per transliavimo laiką, šios pamaldos buvo perduodamos garsiakalbiu, o tie, kurie turi radijo imtuvus, transliacijos klausėsi namuose. O pripažinkime, kad buvo vaizdas, nelyginant anais savaisiais laikais būtų buvusios transliuojamos pamaldos iš Kauno bazilikos. "Akt. Informacijų" atstovui buvus kartu su "Aušrine" pereinamosiose stovyklose, ko girdėti malonių žodžių, skirtų "Aušrinei" ir bendrai lietuvių tautai, kurią "Aušrinė" tinkamai atstovavo. Pasikalbėjime dirigentas Vytautas Marijošius apie "Aušrinę" išsireiškė: "Choras didelis ir gražus".

Reikia manyti, kad pirmosios ir taip gerai pavykusios gastrolės "Aušrinei" ir jos nemulstamam dirigentui suteiks naujų jėgų tolimesniam darbui, vedančiam "Aušrinę" tobulybėn, nors ir per aspera. S. N.

Rytų dienos "Akt. Informacijų" numeryje stovyklos kroniką papildysime aprašymu apie Skautų Sąjungos 30 metų gyvavimo sukakties minėjimą.

Kitos naujausios žinios: / tęsinys iš psl. 1 /

rimtas pavojus trimis atžvilgiais: kinų komunistų kariuomenės atsiradimas pasienyje, komunistinė infiltracija ir ginklų šmugelis iš Siamo.

= Iš Kinijos pranešama, kad ties Peng-Pu vykstančios kietos kovos. Iš Nankingo evakuojama 100.000 vaikų ir moterų. Jau yra išsiųsta apie 50 transportų Rėktuvais. Dar tebegalioja vyriausybės draudimas valdžios įstaigoms išvykti iš Nankingo.

Žinia, atėjusi iš Amerikos, kad Kinija negaus ginklų, tautinės vyriausybės sluoksniuose sukėlė gilaus nusiminimo.

= Šiuo metu Paryžiuje vykstantis 14- tasis Prancūzijos radikal-socialistų metinis kongresas pasisakė už Europos Jungtinių Valstybių organizavimą.

= Žinomojo modernaus dailininko Picasso paveikslai / 75. litografijos / atkuriama paroda išstatyti Hannoverioje. Vėliau jie bus rodomi Dusseldorfe, Hamburge, Frankfurte ir Lubeke.

= Vakaras vak. Vokietijoje vis dar tebebuvo tirštas rūkas. Iš Hamburgo pranešama, kad dėlto Elbėje buvo sustojęs laivų susisiekimas. Tolimojo susisiekimo traukiniai vėlavo 1 val. Dėl tiršto rūko taip pat susitrukdė ir Berlyno aprūpinimo tarnybos darbas.

= Šiuo metu Anglijoje vyksta tarptautinis socialistų kongresas nutarė į savo partijos eiles nepriimti naujai atvykusiųjų socialistų iš rytų Europos valstybių. Jiems patariama steigti atskirą partiją.

= Vengrijai taikos sutartimi leidžiama turėti 65.000 kariuomenės, o ji šiuo metu turi 85.000 vyrų. Bulgarija / leidžiama 55.000 / turi 70.000 kariuomenės, 120.000 milicijos ir 10.000 naujai apmokoma. Rumunijai leista 120.000, o turi 150.000 vyrų kariuomenėje.